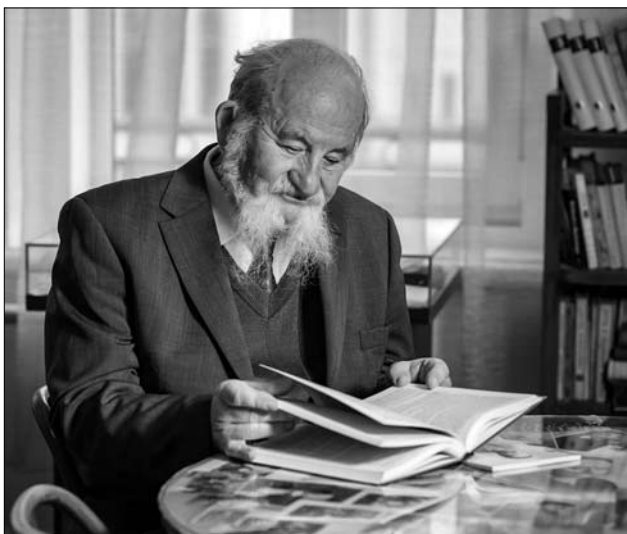

МУШИНКА МИКОЛА ІВАНОВИЧ (1936–2024)

Степан ПАВЛЮК
професор, академік НАН України
Директор Інституту народознавства
НАН України

Перейшов у інший вимір, фізично попрощався з родиною, близькими побратимами, з Україною, якій присвятив усе, до краплинки, своє життя, дбаючи про збереження її національно-культурного спадку для цивілізації, але духовно залишився присутнім поміж нас, тих, хто був щирий і щедрий до Його одержимості у пізнанні української традиційності, високого пієтету до Соборної України. Ця невідворотна хвилина прийшла 13 вересня 2024 року у м. Пряшеві (Словаччина), яке стало для нього місцем життєвого прихистку, творчих здобутків, а також різних поневірянь від колишньої комуністичної влади, яка не переставала знущатися з будь-якого приводу через послідовну українолюбну позицію.

Відлученому від праці в університеті, молодому вченому доводилось кілька десятиліть пасти колгоспну череду та заробляти на прожиття, будучи кочегаром. І все ж наукові праці виходили друком у багатьох країнах — Югославії, Канаді, США, Франції, Німеччині та інших країнах.

У 1975 році в Мюнхені виходить друком монографія про величний науковий доробок етнографа і фольклориста Володимира Гнатюка «Володимир Гнатюк — дослідник фольклору Закарпаття»; у Парижі в 1987 році праця «Володимир Гнатюк. Життя та його діяльність в галузі фольклористики, літературознавства та мовознавства».

Не припинялись контакти з І. Гончарем, І. Дзюбою, І. Світличним, Є. Сверстюком, В. Чорноволом, братами Горинями та ін. «Чорний список» найнебезпечніших ворогів СРСР, до якого і був вписаний Микола Мушинка, згорів разом з радянською тюрмою народів. І з 1990 року почалась нова політична епоха, а з нею і врівноважене творче життя Миколи Мушинки. Повернувшись на посаду завідувача науково-дослідним відділом кафедри україністики Пряшівського університету, видавництва наповнились рукописами унікальних досліджень, зокрема працями «Володимир Січинський і народна культура русинів-українців Словаччини» (Пряшів, 1995 р.); «Музей Визвольної боротьби України та доля його фондів» (Мельбурн, 1996 р.); «Лицар волі. Життя та політично-громадська діяльність Степана Ключурака» (Ужгород, 1995 р.) та ін. А малоформатних наукових праць — статей, конференційних виступів тощо — недорахуватися, попросту сотні, в яких охоплені локальні культурно-історичні події, біографії і діяльність місцевих ентузіастів громадського, політичного життя, учасників визвольних змагань.